

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας,
Έρευνας και Θρησκευμάτων

ΣΧΕΔΙΟ ΟΔΗΓΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟΥ ΕΤΟΥΣ- ΤΑΞΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Μαρούσι, Δεκέμβριος 2016

1η έκδοση

Περιεχόμενα

1. Ο Θεσμός της Μαθητείας	3
1.1. Ορισμός	3
1.2. Ο θεσμός της μαθητείας αποφοίτων ΕΠΑΛ.....	3
1.3. Νομικό πλαίσιο μαθητείας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση.....	3
2. Ειδικότητες της «Τάξης Μαθητείας».....	4
3. Λειτουργία Τμημάτων Μεταλυκειακού έτους-Τάξης Μαθητείας.....	4
4. Ρύθμιση θεμάτων εκπαιδευτικού έργου.....	5
5. Βήματα υλοποίησης του Μεταλυκειακού έτους-Τάξης Μαθητείας για το σχολικό έτος 2016 – 2017	7
6. Αιτήσεις υποψήφιων μαθητευομένων	8
7. Διαχείριση Μαθητείας	8
8. Αξιολόγηση της Τάξης Μαθητείας	9
9. Υποχρεώσεις-Δικαιώματα Συμβαλλόμενων Μερών.....	9
9.1. Υποχρεώσεις των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην υλοποίηση της «Τάξης Μαθητείας» αποφοίτων ΕΠΑ.Λ.	9
9.2. Υποχρεώσεις μαθητευομένων	10
9.3. Δικαιώματα μαθητευομένων.....	11
10. Βιβλιογραφία-Θεσμικό πλαίσιο	13

1. Ο Θεσμός της Μαθητείας

1.1. Ορισμός

Ως **Μαθητεία** ορίζεται το εκπαιδευτικό σύστημα στο οποίο ο μαθησιακός χρόνος εναλλάσσεται μεταξύ χώρου εργασίας και εκπαιδευτικής δομής. Ο μαθητευόμενος συνδέεται με συμφωνητικό Μαθητείας με τον εργοδότη, λαμβάνει αμοιβή ή επίδομα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, και έχει ασφαλιστική κάλυψη. Η Μαθητεία υλοποιείται με βάση πρόγραμμα μάθησης το οποίο επιμερίζεται στον χώρο εργασίας και στην εκπαιδευτική δομή. Ο εργοδότης αναλαμβάνει να παράσχει στον μαθητευόμενο εκπαίδευση, σύμφωνα με καθορισμένο πρόγραμμα, το οποίο, σε συνδυασμό με το πρόγραμμα μάθησης στην εκπαιδευτική δομή, οδηγεί σε πιστοποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που απέκτησε ο μαθητευόμενος και οδηγεί σε συγκεκριμένο επάγγελμα.

1.2. Ο θεσμός της μαθητείας αποφοίτων ΕΠΑΛ

Η μαθητεία απευθύνεται σε ενήλικους με στόχο:

- την αφομοίωση απαραίτητων επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων
- την ετοιμότητα ανταπόκρισης στις απαιτήσεις αυτής της μορφής μάθησης

Η μαθητεία διεξάγεται με βάση συγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών έτσι ώστε να:

- επιτυγχάνονται συγκεκριμένα μαθησιακά αποτελέσματα
- επιτυγχάνεται συνεργασία εκπαιδευτικής δομής - επιχείρησης
- αποτελεί δικλείδα ασφαλείας για την ορθή εφαρμογή της διαδικασίας τόσο στο σχολείο όσο και στο χώρο εργασίας.

Στη μαθητεία προβλέπεται ημερήσια αποζημίωση και ασφάλιση για:

- ομαλοποίηση της μετάβασης των αποφοίτων των Επαγγελματικών Λυκείων από την εκπαίδευση στο επάγγελμα και εξοικείωσή τους με τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εργαζόμενων.
- αφομοίωση επαγγελματικής κουλτούρας δέσμευσης των επιχειρήσεων στην εκπαίδευση των μαθητευομένων

Η αναβάθμιση και διεύρυνση του θεσμού της μαθητείας αποτελεί μία στρατηγική κατεύθυνση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και της Μαθητείας καθώς και για την ενίσχυση της ελκυστικότητάς της.

Επίσης η μαθητεία αποτελεί μία εναλλακτική διαδρομή για αποφοίτους ΕΕΚ στο πλαίσιο της αναβάθμισης των επαγγελματικών τους προσόντων

1.3. Νομικό πλαίσιο μαθητείας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση

Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με το Νόμο 4386/2016 αναδιάρθρωσε τη δομή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και προχώρησε σε ειδικές ρυθμίσεις για τη θεσμοθέτηση της μαθητείας για τους αποφοίτους των Επαγγελματικών Λυκείων.

Το Επαγγελματικό Λύκειο προσφέρει δύο κύκλους σπουδών ως εξής:

- α. το «Δευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών», που ανήκει στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα και
- β. το «Μεταλυκειακό έτος - τάξη μαθητείας», που αποτελεί «Μεταδευτεροβάθμιο Κύκλο Σπουδών» και ανήκει στο μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Το «Μεταλυκειακό έτος - τάξη μαθητείας» είναι προαιρετικό.

Κατά την εφαρμογή του «**Μεταλυκειακού έτους – τάξης Μαθητείας**» στην Ελλάδα από το σχολικό έτος 2016-2017 θα εφαρμοστεί το δικό σύστημα εκπαίδευσης (μαθητείας) με συνολική διάρκεια του προγράμματος εννέα (9) μήνες και θα περιλαμβάνει: α) μαθητεία με εκπαίδευση στο χώρο εργασίας και β) μαθήματα Ειδικότητας στη σχολική μονάδα, αντίστοιχα. Με την ολοκλήρωση του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξης Μαθητείας και πριν την συμμετοχή σε εξετάσεις Πιστοποίησης κάθε μαθητευόμενος δύναται να παρακολουθήσει Προπαρασκευαστικά Μαθήματα Πιστοποίησης, που οργανώνονται με την ευθύνη του ΥΠΠΕΘ. Την ευθύνη υλοποίησης του «Μεταλυκειακού έτους - τάξης Μαθητείας», έχει το ΕΠΑ.Λ. στο οποίο και εγγράφονται οι μαθητευόμενοι, σε συνεργασία με το Ε.Κ. όπου πραγματοποιούν τις εργαστηριακές τους ασκήσεις οι μαθητές του ΕΠΑ.Λ. και στο οποίο θα γίνεται το εργαστηριακό μάθημα ειδικότητας (7 ώρες). Αναλυτικότερα κατά τη διάρκεια του «Μεταλυκειακού Έτους-Τάξης Μαθητείας» θα πραγματοποιηθούν:

A. «Πρόγραμμα εργαστηριακών μαθημάτων της ειδικότητας» συνολικής διάρκειας διακοσίων τριών (203) ωρών. Το πρόγραμμα αυτό διδάσκεται μία (1) ημέρα την εβδομάδα για επτά (7) διδακτικές ώρες από εκπαιδευτικό προσωπικό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σε σχολικές μονάδες ΕΠΑ.Λ ή/και σε Εργαστηριακά Κέντρα (ΕΚ).

B. «Πρόγραμμα εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας», διάρκειας είκοσι οκτώ (28) ωρών εβδομαδιαίως, επιμερισμένο κατ' ελάχιστον σε τέσσερις (4) ημέρες για **9 μήνες**.

2. Ειδικότητες της «Τάξης Μαθητείας»

Οι ειδικότητες που θα προσφερθούν στο Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας της σχολικής περιόδου 2016-17 είναι οι ακόλουθες:

- α)Υπάλληλος Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών,
- β)Τεχνικός Ηλεκτρολογικών Συστημάτων, Εγκαταστάσεων και Δικτύων,
- γ)Τεχνικός Οχημάτων,
- δ)Τεχνικός Εφαρμογών Πληροφορικής,
- ε)Σχεδιαστής Δομικών Έργων και Γεωπληροφορικής,
- στ)Τεχνικός Φυτικής Παραγωγής, και
- η)Βοηθός Νοσηλεύτη.

Το Πρόγραμμα Σπουδών Μαθητείας που θα εφαρμοστεί στο Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας θα είναι εγκεκριμένο από το ΙΕΠ και θα πληροί τις προδιαγραφές ποιότητας, με βάση το διαμορφωμένο Πλαίσιο Ποιότητας, καθώς και τα κριτήρια, τα οποία είναι συμβατά με τα ισχύοντα αντίστοιχα πιστοποιημένα επαγγελματικά περιγράμματα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Από την σχολική χρονιά 2017-2018 σχεδιάζεται η σταδιακή επέκταση του θεσμού του Μεταλυκειακού Έτους – Τάξης Μαθητείας και σε άλλες ειδικότητες.

3. Λειτουργία Τμημάτων Μεταλυκειακού έτους-Τάξης Μαθητείας

3.1. Τμήματα ειδικότητας «Μεταλυκειακού έτους-τάξης μαθητείας» σε Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) ιδρύονται και λειτουργούν με απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης εφόσον τηρούνται **σωρευτικά όλες** οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) υπηρετούν σε αυτές τις σχολικές μονάδες εκπαιδευτικοί ειδικοτήτων που διδάσκουν τα εργαστηριακά μαθήματα της ειδικότητας σε Α', Β' ή Γ' ανάθεση, β) υπάρχει η απαιτούμενη εργαστηριακή υποδομή και γ) έχουν εξασφαλιστεί θέσεις μαθητείας, μετά από γνώμη του Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και εισήγηση του συλλόγου διδασκόντων του ΕΠΑ.Λ.

- 3.2. Ανώτερος αριθμός στα τμήματα μαθητείας είναι οι 25 μαθητές.
- 3.3. Κατώτερος αριθμός για τη λειτουργία τμήματος είναι οι 8 μαθητές για τμήματα των ΕΠΑ.Λ. που ανήκουν στην κατηγορία Α'-Γ', οι 6 μαθητές για τμήματα των ΕΠΑ.Λ. που ανήκουν στην κατηγορία Δ'-Ζ' και 5 μαθητές για τμήματα των ΕΠΑ.Λ. που ανήκουν στην κατηγορία Η'-ΙΒ'. Εξαιρετικά για την πρώτη εφαρμογή τη σχολική χρονιά 2016-2017 μπορεί να εγκρίνονται τμήματα με μικρότερο αριθμό μαθητών με απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του ΥΠ.Π.Ε.Θ.
- 3.4. Οι μαθητές της τάξης μαθητείας εγγράφονται σε ξεχωριστό Μητρώο Μαθητείας του ΕΠΑ.Λ.
- 3.5. Δικαίωμα εγγραφής στο «Μεταλκειακό έτος – τάξη μαθητείας» έχουν νέοι και νέες που ικανοποιούν σωρευτικά και τα τρία παρακάτω κριτήρια:
- α) είναι κάτοχοι απολυτηρίου και πτυχίου του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών του ΕΠΑ.Λ. του Ν. 4186/2013 και του Ν. 3475/2006 και
 - β) βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης και
 - γ) δεν υπερβαίνουν το 24^ο έτος ηλικίας.
- Σε περίπτωση που ο αριθμός των υποψηφίων που πληρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις είναι μεγαλύτερος από τις προσφερόμενες θέσεις, προηγούνται οι υποψήφιοι που έχουν αποφοιτήσει κατά το πιο πρόσφατο σχολικό έτος έναντι εκείνων παλαιότερων σχολικών ετών. Μεταξύ υποψηφίων που έχουν αποφοιτήσει το ίδιο σχολικό έτος προηγούνται εκείνοι που έχουν υψηλότερο βαθμό Πτυχίου ειδικότητας.

4. Ρύθμιση θεμάτων εκπαιδευτικού έργου

- 4.1. Το εργαστηριακό μάθημα ειδικότητας στο «Μεταλκειακό έτος – Τάξη μαθητείας» πραγματοποιείται στα οικεία Εργαστηριακά Κέντρα (Ε.Κ.) ή στα Σχολικά Εργαστήρια των ΕΠΑ.Λ. Το εργαστηριακό μάθημα μπορεί να διαρθρώνεται από 1-3 επιμέρους θεματικές ενότητες ή διακριτά μαθήματα, διαρκεί συνολικά 7 ώρες και διδάσκεται σε μια ημέρα σε πρωινό ή απογευματινό ωράριο για τα ημερήσια ΕΠΑ.Λ.
- 4.2. Για τη διδασκαλία του εργαστηριακού μαθήματος ειδικότητας από τους εκπαιδευτικούς στο «Μεταλκειακό έτος – Τάξη μαθητείας» ακολουθείται η παρακάτω σειρά προτεραιότητας: υπεύθυνος τομέα, υπεύθυνος εργαστηρίου, εκπαιδευτικός που έχει διατεθεί στο ΕΚ, εκπαιδευτικός από ΕΠΑ.Λ. τα οποία εξυπηρετούνται από το Ε.Κ. που θα διατεθεί μόνο για αυτές τις ώρες. Μεταξύ των εκπαιδευτικών των ΕΠΑ.Λ. προηγούνται οι εκπαιδευτικοί του ΕΠΑ.Λ. στο οποίο ανήκουν τα τμήματα μαθητείας. Επίσης μπορούν να προσλαμβάνονται και αναπληρωτές εκπαιδευτικοί, όταν δεν υπάρχουν μόνιμοι εκπαιδευτικοί για να διατεθούν.
- 4.3. Η ανάθεση του εργαστηριακού μαθήματος του «Μεταλκειακού έτους – Τάξης μαθητείας» γίνεται από το Σύλλογο Διδασκόντων του Ε.Κ. σύμφωνα με τις αναθέσεις μαθημάτων που περιλαμβάνονται στα προγράμματα σπουδών του «Μεταλκειακού έτους – Τάξης μαθητείας» και σε περίπτωση έλλειψης εφαρμόζεται αναλογικά η Υπουργική απόφαση που εκάστοτε ισχύει για τα εργαστηριακά μαθήματα των ειδικοτήτων των ΕΠΑ.Λ. και των Ε.Κ.
- 4.4. Οι μαθητευόμενοι εποπτεύονται στο χώρο εργασίας από εκπαιδευτικό, όπως ορίζεται παρακάτω. Ο εκπαιδευτικός υπεύθυνος για την εποπτεία υποχρεωτικά επισκέπτεται την επιχείρηση ή τον οργανισμό που έχουν τοποθετηθεί οι μαθητές τουλάχιστον μια φορά το

μήνα σε πρωινό ή απογευματινό ωράριο. Επιπλέον πραγματοποιεί υποχρεωτικά επίσκεψη στην αρχή και στο τέλος της περιόδου της μαθητείας και όποτε παραστεί έκτακτη ανάγκη για επίλυση θεμάτων που αφορούν την εφαρμογή των όρων της σύμβασης. Ο εκπαιδευτικός επιβλέπει την τήρηση των όρων της σύμβασης που έχει υπογραφεί μεταξύ μαθητευόμενου, επιχείρησης και έχει θεωρηθεί από το Διευθυντή του ΕΠΑ.Λ., ελέγχει τα έντυπα της μαθητείας, φροντίζει για την τήρηση του ημερολογίου μαθητείας, καταμετρά τις απουσίες, ενημερώνεται για τις άδειες, παρακολουθεί την εν γένει πρόοδο του μαθητευόμενου και συντάσσει ανάλογες εκθέσεις προς τον διευθυντή της σχολικής μονάδας για κάθε επίσκεψη στην επιχείρηση. Ο Διευθυντής του ΕΠΑ.Λ. / Ε.Κ. (μετά από συνεννόηση) πραγματοποιεί επισκέψεις στην επιχείρηση/οργανισμό που έχουν τοποθετηθεί οι μαθητευόμενοι στην αρχή και στο τέλος της περιόδου μαθητείας ή όποτε εκείνος κρίνει ότι απαιτείται επίσκεψη. Για τις μετακινήσεις των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της εποπτείας θα προβλεφθεί κάλυψη οδοιπορικών με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

4.5. Ο εκπαιδευτικός – υπεύθυνος εποπτείας είναι αρμόδιος για την εποπτεία της μαθητείας στον εργασιακό χώρο κατά ανώτατο όριο είκοσι πέντε (25) μαθητών. Με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων του Ε.Κ. καθορίζονται οι εκπαιδευτικοί για την εποπτεία της μαθητείας του συγκεκριμένου τμήματος μαθητών με προτεραιότητα στο διδάσκοντα/ες το εργαστηριακό μάθημα της ειδικότητας του «Μεταλλουργικού έτους- τάξης μαθητείας».

4.6. Η εποπτεία μαθητείας μέχρι 8 μαθητών αντιστοιχεί σε 2 διδακτικές ώρες όταν οι μαθητευόμενοι είναι τοποθετημένοι σε 1-5 διαφορετικές επιχειρήσεις ή οργανισμούς, ενώ όταν οι μαθητευόμενοι είναι τοποθετημένοι σε περισσότερες από 5 επιχειρήσεις ή οργανισμούς αντιστοιχεί σε 3 διδακτικές ώρες.

Η εποπτεία μαθητείας 9 - 13 μαθητών αντιστοιχεί σε 3 διδακτικές ώρες όταν οι μαθητευόμενοι είναι τοποθετημένοι σε 1-6 διαφορετικές επιχειρήσεις ή οργανισμούς, ενώ όταν οι μαθητευόμενοι είναι τοποθετημένοι σε περισσότερες από 6 επιχειρήσεις ή οργανισμούς αντιστοιχεί σε 4 διδακτικές ώρες.

Η εποπτεία μαθητείας 14-18 μαθητών αντιστοιχεί σε 4 διδακτικές ώρες όταν οι μαθητευόμενοι είναι τοποθετημένοι σε 1-8 διαφορετικές επιχειρήσεις ή οργανισμούς, ενώ όταν οι μαθητευόμενοι είναι τοποθετημένοι σε περισσότερες από 8 επιχειρήσεις ή οργανισμούς αντιστοιχεί σε 5 διδακτικές ώρες.

Η εποπτεία μαθητείας 19 - 25 μαθητών αντιστοιχεί σε 5 διδακτικές ώρες όταν οι μαθητευόμενοι είναι τοποθετημένοι σε 1-10 διαφορετικές επιχειρήσεις ή οργανισμούς, ενώ όταν οι μαθητευόμενοι είναι τοποθετημένοι σε περισσότερες από 10 επιχειρήσεις ή οργανισμούς αντιστοιχεί σε 6 διδακτικές ώρες.

Το διδακτικό ωράριο των εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν την εποπτεία της μαθητείας μειώνεται αντίστοιχα με τις παραπάνω αντιστοιχίες εβδομαδιαίως.

Ο Διευθυντής του ΕΠΑ.Λ. ή/και Ε.Κ. διευκολύνει τον εκπαιδευτικό στην άσκηση του έργου της εποπτείας εντάσσοντάς τη στο πρόγραμμα λειτουργίας της σχολικής μονάδας. **Η εποπτεία τμήματος μαθητείας απαλλάσσει τον εκπαιδευτικό από κάθε άλλο εξωδιδακτικό έργο.**

4.7. Για την αναλογία καθηγητών - μαθητών στα εργαστήρια εφαρμόζεται αναλογικά η Υπουργική απόφαση που εκάστοτε ισχύει για τα εργαστηριακά μαθήματα των ειδικοτήτων των ΕΠΑ.Λ. και των Ε.Κ.

5. Βήματα υλοποίησης του Μεταλυκειακού έτους-Τάξης Μαθητείας για το σχολικό έτος 2016 – 2017

- 5.1. Ενημέρωση Περιφερειακών Διευθυντών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΔΕ) από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων περί του θεσμού της μαθητείας (χάραξη στρατηγικής, αποστολή στρατηγικού σχεδίου για την αναβάθμιση της ΕΕΚ, αποστολή οδηγού για την υλοποίηση της μαθητείας και Πινάκων υποψηφίων θέσεων μαθητείας στο δημόσιο τομέα μετά από συνεργασία ΥΠΠΕΘ-ΟΑΕΔ).
- 5.2. Αποστολή Οδηγού και χρήσιμων εντύπων (θεσμικό πλαίσιο, επιστολή προς επιχειρήσεις, σχέδιο προκήρυξης) για την Υλοποίηση της Μαθητείας σε ΠΔΕ, ΔΔΕ, ΕΠΑΛ με ευθύνη της Διεύθυνσης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του ΥΠΠΕΘ.
- 5.3. Συνάντηση Περιφερειακών Διευθυντών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΔΕ) με Διευθυντές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΔΕ) και Προϊστάμενο Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για καθορισμό στρατηγικής για την εφαρμογή της μαθητείας.
- 5.4. Βραχυπρόθεσμοι στόχοι (6-7 ειδικότητες, μέγιστος αριθμός τμημάτων, διαδικασία προσέγγισης φορέων του δημοσίου και επιχειρήσεων, κατανομή ειδικοτήτων, προϋποθέσεις λειτουργίας/ εκπαιδευτικοί/ εξοπλισμός)
- 5.5. Συνάντηση Διευθυντών ΔΔΕ με Διευθυντές ΕΠΑΛ/ΕΚ και Σχολικούς Συμβούλους για εφαρμογή στρατηγικής μαθητείας σε επίπεδο Διεύθυνσης
- 5.6. Επαφή Διευθυντών ΕΠΑΛ και ΕΚ με Φορείς του Δημοσίου και Επιχειρήσεις
 - Συνεννόηση και συντονισμός ΕΠΑΛ – ΕΚ (προϋπόθεση για την δημιουργία τμήματος Μαθητείας)
 - Ενημέρωση Συλλόγων Διδασκόντων
 - Καταγραφή δυνατοτήτων εκπαιδευτικής μονάδας (εκπαιδευτικό προσωπικό, εξοπλισμός)
 - Επικοινωνία με απόφοιτους ανά ειδικότητα
 - Επικοινωνία με φορείς του δημοσίου (από Πίνακες ΥΠΠΕΘ σε ΠΔΕ-σημείο 5.1) για επιβεβαίωση θέσεων
 - Για τη συμπλήρωση των θέσεων Δημοσίου, τα ΕΠΑ.Λ./ΕΚ έχουν τη δυνατότητα επικοινωνίας με τοπικές επιχειρήσεις
 - Καταγραφή θέσεων μαθητείας από ΕΠΑΛ/ΕΚ
 - Αποστολή τελικής πρότασης από ΕΠΑΛ/ΕΚ σε ΔΔΕ
- 5.7. Συνάντηση Διευθυντών ΔΔΕ με ΠΔΕ για σύζευξη στρατηγικής μαθητείας και θέσεων επιχειρήσεων- φορέων
 - Επιβεβαίωση αρχικών στόχων
 - Αποφυγή επικαλύψεων
 - Διασπορά των θέσεων Μαθητείας σε επίπεδο Περιφέρειας
 - Έλεγχος προϋποθέσεων λειτουργίας τμημάτων μαθητείας
- 5.8. Επαφή ΠΔΕ με Διεύθυνση Επαγγελματικής ΥΠΠΕΘ για υποβολή θέσεων μαθητείας και έναρξη διαδικασίας προκήρυξης τμημάτων Μεταλυκειακού έτους-τάξης μαθητείας.
- 5.9. Προκήρυξη τμημάτων Μαθητείας

- 5.10. Υποβολή αιτήσεων από αποφοίτους σε ΕΠΑΛ
- 5.11. Έλεγχος δικαιολογητικών αποφοίτων από ΕΠΑΛ
- 5.12. Επιλογή αποφοίτων σε τμήματα Μαθητείας από ΕΠΑΛ ή/και ΔΔΕ
- 5.13. Κατάταξη αποφοίτων βάσει του έτους αποφοίτησης και του βαθμού του πτυχίου ειδικότητας.
- 5.14. Ανάρτηση προσωρινού πίνακα επιτυχόντων
- 5.15. Διαδικασία ενστάσεων
- 5.16. Ανάρτηση οριστικού πίνακα επιτυχόντων
- 5.17. Αντιστοίχιση μαθητευόμενων – θέσεων μαθητείας
 - Η αντιστοίχιση μαθητευόμενων –θέσεων μαθητείας θα γίνεται σύμφωνα με την κρίση επιτροπής αποτελούμενης από τους Διευθυντές ΕΠΑ.Λ. και Ε.Κ και τον Υπεύθυνο Τομέα της ειδικότητας, τα μέλη της οποίας θα πρέπει να γνωρίζουν καλά και τις δύο πλευρές (τους μαθητευόμενους και τις επιχειρήσεις), ώστε να επιτευχθεί βέλτιστη σύζευξη προσφοράς και ζήτησης θέσης μαθητείας.
 - Οι μαθητευόμενοι που έχουν βρει μόνοι τους κάποια θέση μαθητείας, τοποθετούνται σε αυτή κατά προτεραιότητα υπό την προϋπόθεση η επιχείρηση να είναι σε θέση να υλοποιήσει το Πρόγραμμα Σπουδών Μαθητείας.
- 5.18. Απόφαση ΠΔΕ για έναρξη τμημάτων Μαθητείας μετά από συνεργασία των ΔΔΕ και με την εποπτεία της Διεύθυνσης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

6. Αιτήσεις υποψήφιων μαθητευομένων

- Όσοι έχουν δικαίωμα έγγραφής στο Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας, κατόπιν σχετικής δημόσιας πρόσκλησης του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, καλούνται να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής σε σχολική δομή στην οποία πραγματοποιείται Τάξη Μαθητείας στην ειδικότητά τους. Στη δημόσια πρόσκληση θα περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες: υποβολής αιτήσεων και δικαιολογητικών, κατάρτισης προσωρινού πίνακα κατάταξης, υποβολής ενστάσεων και κατάρτισης οριστικού πίνακα κατάταξης καθώς και οι αντίστοιχες προθεσμίες.
- Ο υποψήφιος μαθητευόμενος υποβάλλει την αίτησή του και καταθέτει τα δικαιολογητικά του στην εκπαιδευτική δομή που θα υλοποιήσει την Τάξη Μαθητείας.

7. Διαχείριση Μαθητείας

- Μετά την οριστικοποίηση των σχολείων που θα φιλοξενήσουν τμήματα μαθητείας και τις ειδικότητες που θα έχει το κάθε σχολείο, θα πρέπει να ξεκινήσει η υλοποίηση της τάξης μαθητείας.
- Η τάξη μαθητείας πρέπει να ξεκινάει κάθε σχολικό έτος εντός Οκτωβρίου, με εξαίρεση το σχολικό έτος 2016 – 2017.
- Το ΕΠΑ.Λ. δημιουργεί ξεχωριστό Μητρώο για την Τάξη Μαθητείας με καρτέλα για τον κάθε μαθητευόμενο ανά τμήμα.

- Για να ολοκληρωθεί η δημιουργία τμήματος μαθητείας πρέπει ο κάθε μαθητευόμενος να συνυπογράψει σύμβαση μαθητείας (την οποία του χορηγεί η σχολική μονάδα) με την επιχείρηση που θα τον υποδεχθεί. Στη συνέχεια ο μαθητευόμενος προσκομίζει τη σύμβαση μαθητείας στη σχολική μονάδα για να θεωρηθεί από τον Διευθυντή.
- Ο κάθε μαθητευόμενος για να ξεκινήσει το πρόγραμμα μαθητείας πρέπει να έχει καταχωριστεί από την επιχείρηση στο σύστημα ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας.
- Το εργαστηριακό μάθημα θα διεξάγεται με βάση το Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ) κάθε ειδικότητας που θα αποσταλεί στα σχολεία.
- Σημαντικό στοιχείο του ρόλου του εκπαιδευτικών που θα αναλάβουν την τάξη μαθητείας θα είναι η ανατροφοδότηση και υποστήριξη των μαθητευομένων ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις απαιτήσεις που προκύπτουν (αποκλειστικά για θέματα εντός Προγράμματος Σπουδών) κατά την εφαρμογή της μαθητείας στο χώρο εργασίας. Επιπρόσθετα είναι σημαντικό να μεταφέρουν νέες γνώσεις και εμπειρίες από τους χώρους εργασίας στους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς και μαθητές του ΕΠΑΛ.
- Τα ΠΣ της Μαθητείας είναι συμβατά με τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών κάθε ειδικότητας, αλλά περιλαμβάνουν και ένα ευέλικτο τμήμα με στόχο την μέγιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων κάθε επιχείρησης ή κλαδικής ή τοπικής δυνατότητας, μέσω ειδικών έργων (projects) που καθορίζονται σε τοπικό ή κλαδικό επίπεδο ή ακόμη και σε επίπεδο επιχείρησης.

8. Αξιολόγηση της Τάξης Μαθητείας

Οι μαθητευόμενοι τόσο κατά τη διάρκεια όσο και με την ολοκλήρωση της μαθητείας αξιολογούνται βάση των διαδικασιών που θα συμπεριληφθούν σε σχετικό Προεδρικό Διάταγμα, σύμφωνα με εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Οι απόφοιτοι της «Τάξης Μαθητείας» λαμβάνουν πτυχίο ειδικότητας, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης επιπέδου 5, μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών πιστοποίησης των προσόντων τους από τον ΕΟΠΠΕΠ.

9. Υποχρεώσεις-Δικαιώματα Συμβαλλόμενων Μερών

9.1. Υποχρεώσεις των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην υλοποίηση της «Τάξης Μαθητείας» αποφοίτων ΕΠΑ.Λ.

Οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν οφείλουν να διασφαλίζουν τις παρακάτω αρχές:

- Εφαρμογή των αρχών του Εθνικού Πλαισίου Ποιότητας για την Επαγγελματική Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Μαθητεία.
- Σύναψη **«Σύμβασης Μαθητείας»** μεταξύ της επιχείρησης και του μαθητευόμενου η οποία συνυπογράφεται από τον Διευθυντή του ΕΠΑΛ και καθορίζει τους όρους υλοποίησης του «Προγράμματος Εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας – Μαθητεία σε εργασιακό χώρο.
- Τήρηση των όρων της Σύμβασης Μαθητείας και **του Προγράμματος Μάθησης στο χώρο εργασίας (learning agreement)**. Το Πρόγραμμα Μάθησης στο χώρο εργασίας (learning agreement) οφείλει να είναι συμβατό με το πρόγραμμα σπουδών κάθε ειδικότητας, να περιλαμβάνει γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες ή και ολοκληρωμένες επαγγελματικές δραστηριότητες/ εργασίες και άλλα έργα (projects) και αποτελεί παράρτημα της σύμβασης Μαθητείας.
- Ορισμό έμπειρου στελέχους ως **«εκπαιδευτή στην επιχείρηση»**, ο οποίος αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στην επιχείρηση, την παρακολούθηση της προόδου του εκπαιδευόμενου και την ανατροφοδότηση του υπεύθυνου

εκπαιδευτικού στη Σχολική Μονάδα. Ο «εκπαιδευτής στην επιχείρηση» πρέπει να έχει παρακολουθήσει επιμορφωτικό πρόγραμμα για την εφαρμογή της μαθητείας,

- **Ενημέρωση** των μαθητευόμενων **σχετικά με τις δραστηριότητες, τα αντικείμενα και τους τομείς της επιχείρησης και την ομαλή ένταξή τους** στο εργασιακό περιβάλλον με έμφαση σε θέματα που άπτονται των εργασιακών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων όπως ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία.
- **Κατάλληλες εγκαταστάσεις** για την εκπαίδευση στο χώρο της επιχείρησης στη συγκεκριμένη ειδικότητα, τα κατάλληλα μέσα και τον κατάλληλο εξοπλισμό.
- Τήρηση των **κανόνων υγείας και ασφάλειας στην εργασία**, που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, για την προστασία των εργαζομένων. Επίσης οφείλει να παρέχει τα απαραίτητα ατομικά μέσα προστασίας στους μαθητευόμενους.
- **Συνεργασία με τη Σχολική Μονάδα** για την υλοποίηση του Προγράμματος Εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας, όπως αυτό ορίζεται από τις προδιαγραφές του Προγράμματος για τη συγκεκριμένη ειδικότητα, και να αναθέτει στον εκπαιδευόμενο εργασίες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα αυτό.
- Τήρηση όλων των μέσων (ηλεκτρονικών και εντύπων) **παρακολούθησης της υλοποίησης της ενδοεπιχειρησιακής εκπαίδευσης** (παρουσιολόγια, ημερολόγια μάθησης, έντυπα προόδου μαθητή κ.α.).
- Καταχώρηση στο σύστημα Εργάνη του πίνακα Ε3.4 σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις την έναρξη την Μαθητείας ή τη διακοπή αυτής για κάθε μαθητευόμενο που απασχολεί.
- Έλεγχος και συνυπογραφή του **Ημερολογίου Μάθησης**, για την καταγραφή σε τακτική βάση των βασικών εργασιών ή ολοκληρωμένων έργων που εκτελεί ο μαθητευόμενος κατά τη διάρκεια του «Προγράμματος Εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας». Το έντυπο συμπληρώνεται σε ημερήσια βάση από τον μαθητή, σε συνεργασία με τον εκπαιδευτή της επιχείρησης που τον επιβλέπει και υποβάλλεται μηνιαίως από το μαθητή στο ΕΠΑΛ. Με αυτό το έντυπο ενημερώνεται ενυπογράφως ο εκπαιδευτικός της Σχολικής Μονάδας.
- Έλεγχος και συνυπογραφή **Μηνιαίου Δελτίου Απασχόλησης Μαθητή**, το οποίο συμπληρώνεται σε ημερήσια βάση από τον μαθητευόμενο και στο τέλος κάθε μήνα σφραγίζεται και υπογράφεται από τον υπεύθυνο της επιχείρησης και αποστέλλεται στο ΕΠΑΛ προκειμένου να γίνει ο απαιτούμενος έλεγχος για την έγκριση καταβολής της επιδότησης του προγράμματος.

9.2. Υποχρεώσεις μαθητευομένων

Οι μαθητευόμενοι που παρακολουθούν το «Μεταλυκειακό έτος - τάξη μαθητείας» οφείλουν:

- Να παρακολουθούν το «Πρόγραμμα εργαστηριακών μαθημάτων της ειδικότητας» στη Σχολική Μονάδα και παράλληλα, να συμμετέχουν στο «Πρόγραμμα Εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας».
- Να συνυπογράψουν τη Σύμβαση Μαθητείας με την επιχείρηση.
- Να εκτελούν κάθε εργασία που του αναθέτει ο υπεύθυνος Εκπαιδευτικός (στη Σχολική Μονάδα) και ο υπεύθυνος εκπαιδευτής (στην επιχείρηση), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα Σπουδών στη Μαθητεία.
- Να τηρούν τους κανόνες υγείας και ασφάλειας εργασίας της επιχείρησης.
- Να τηρούν το ωράριο του «Προγράμματος Εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας».
- Να έχουν εμφάνιση συμβατή με το εργασιακό περιβάλλον και να σέβονται την κινητή και ακίνητη περιουσία της επιχείρησης.
- Να συνεργάζονται αρμονικά με τα στελέχη της επιχείρησης.
- Να μην δημιουργούν προβλήματα σε πελάτες ή συνεργάτες της επιχείρησης

- Να ενημερώνουν έγκαιρα τους Υπευθύνους της Σχολικής Μονάδας σε περίπτωση που δημιουργηθεί κάποιο πρόβλημα στη συνεργασία τους με την επιχείρηση.
- Να προσκομίζουν, όπου απαιτείται, όλες τις απαραίτητες ιατρικές βεβαιώσεις για την εξάσκηση του επαγγέλματος και να συμπληρώνουν έγκαιρα όλα τα έντυπα Μαθητείας (παρουσιολόγια, ημερολόγιο μάθησης, μηνιαίο δελτίο απασχόλησης κλπ.) σε συνεργασία με τον υπεύθυνο Εκπαιδευτικό.
- Με την ολοκλήρωση του «Προγράμματος Εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας» να συμμετέχουν στη διαδικασία της αξιολόγησης της μαθητείας.
- Να τηρούν τα όρια απουσιών. Το όριο απουσιών του Προγράμματος εργαστηριακού μαθήματος ειδικότητας στο σχολείο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του συνολικού αριθμού ωρών του Προγράμματος.

9.3. Δικαιώματα μαθητευομένων

Στους μαθητευόμενους που παρακολουθούν το «Μεταλυκειακό έτος - τάξη μαθητείας» :

Το ποσοστό αποζημίωσης των μαθητών της Τάξης Μαθητείας ορίζεται στο εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) επί του νόμιμου, νομοθετημένου, κατώτατου ορίου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη **(22,83€) δηλαδή 17,12€**. Τα 6,12€ της αποζημίωσης, καθώς και οι νόμιμες ασφαλιστικές εισφορές, θα καταβάλλονται μηνιαίως από την επιχείρηση, όπου πραγματοποιείται το πρόγραμμα «Εκπαίδευση στον χώρο εργασίας – Μαθητεία στον εργασιακό χώρο» της εφαρμογής της «Πιλοτικής Τάξης Μαθητείας». Τα υπόλοιπα 11€ της αποζημίωσης θα καταβάλλονται από το ΥΠ.Π.Ε.Θ. μέσω των Δ.Δ.Ε. στους μαθητές μόνο μέσω e-banking.

Σημειώνεται ότι για τα θέματα της αποζημίωσης/ασφαλιστικής κάλυψης των μαθητευομένων πρέπει να τηρούνται τα παρακάτω:

- Σύμφωνα με το ισχύον ημερομίσθιο και δεδομένου ότι οι εισφορές στο ΙΚΑ, τόσο του εργοδότη όσο και του μαθητή θα υπολογίζονται στο ήμισυ (1/2) των πραγματικών αποδοχών, (δηλ στο ποσό των 8,56 ευρώ), οι επιβαρύνσεις εργοδοτών και μαθητών για κάθε ημέρα «Εκπαίδευσης στον χώρο εργασίας – Μαθητείας στον εργασιακό χώρο» διαμορφώνονται ως εξής :

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ (€)
Ημερομίσθιο	$22,83€ \times 75\% = 17,12€$
Ποσό στο οποίο υπολογίζονται οι ασφαλιστικές εισφορές	$17,12/2 = 8,56€$
Εισφορές εργοδότη	$8,56€ \times 37,78\% = 3,23€$
Εισφορές μαθητή	$8,56€ \times 3,28\% = 0,28€$
Σύνολο εισφορών	$3,23€ + 0,28€ = 3,51€$
Καθαρό εισπραττόμενο ποσό από τον μαθητή	$17,12€ - 0,28€ = 16,84€$
Επιβάρυνση του εργοδότη, αφαιρούμενης της επιδότησης	$17,12€$ (ημερομίσθιο) – $11€$ (επιδότηση) = $6,12€$
	$6,12 + 3,23€$ (ασφαλιστικές εισφορές) = $9,35€$

- Το ποσό της επιδότησης ορίζεται στα 11,00€ για κάθε ημέρα «Εκπαίδευσης στον χώρο εργασίας – Μαθητείας στον εργασιακό χώρο»
- Η επιδότηση δεν καταβάλλεται για τις ημέρες της κανονικής άδειας, ασθένειας, δώρων και λοιπών επιδομάτων (όπου αυτά εξακολουθούν να ισχύουν). Στις περιπτώσεις κανονικής άδειας οι εργοδότες υποχρεούνται να καταβάλουν ολόκληρο το προβλεπόμενο ημερομίσθιο

στους μαθητές. Στις περιπτώσεις απουσίας λόγω ασθένειας εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 657-658 του Α.Κ.

- Κανονικές άδειες: Οι μαθητευόμενοι δικαιούνται κανονική άδεια με αποδοχές σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις κατά τον παρακάτω πίνακα:

ΑΔΕΙΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ					
«Εκπαίδευση στον χώρο εργασίας – Μαθητεία στον εργασιακό χώρο» την εβδομάδα	Ανά έτος	Ανά μήνα	για 3 μήνες	για 6 μήνες	για 9 μήνες
Για 4 ημέρες	16,00	1,33	3,99	7,98	11,97
Για 5 ημέρες	20,00	1,67	5,01	10,02	15,03

- Ασφάλιση: Οι μαθητευόμενοι από την πρώτη ημέρα μαθητείας ασφαλιζονται στο ΙΚΑ και τους παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη για όλο το διάστημα μαθητείας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. γ του άρθρου 2 του Α.Ν. 1846/1951, την παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 2335/1995 καθώς και της παραγράφου 3 του άρθρου 14 του Ν. 4186/2013 (Α'193). Οι ασφαλιστικές εισφορές των μαθητευόμενων διαμορφώνονται ως εξής:

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ	ΕΡΓΟΔΟΤΗ (ΠΟΣΟΣΤΟ %)	ΜΑΘΗΤΗ (ΠΟΣΟΣΤΟ %)
Ι.Κ.Α. & Ι.Κ.Α. - Τ.Ε.Α.Μ.	34,10%	-----
ΑΝΕΡΓΙΑ	3,17%	1,83%
ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ	-----	-----
ΔΛΟΕΜ	-----	-----
ΛΠΕα Α.Ε	0,15%	-----
ΕΛΠΕΚΕ-ΛΕΠΕΕ	0,24%	-----
ΕΚΛΑ	0,12%	0,10%
ΟΕΚ (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ)	-----	1,00%
ΟΕΕ (ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ)	-----	0,35%
ΣΥΝΟΛΟ	37,78%	3,28%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		41,06%

Επίσης βαρύνουν τον εργοδότη, εάν υπάρχουν:

Επαγγελματικός κίνδυνος + 1%

Βαρέα και ανθυγιεινά + 3,6%

ΙΚΑ – TEAM + 2% (όπου υπάρχουν βαρέα και ανθυγιεινά)

- Οι μαθητευόμενοι δηλαδή κατά το διάστημα της «Εκπαίδευσης στον χώρο εργασίας – Μαθητείας στον εργασιακό χώρο», υπάγονται στην ασφάλιση, τόσο του κλάδου παροχών ασθένειας σε είδος, όσο και του κλάδου παροχών ασθένειας σε χρήμα, ο δε χρόνος ασφάλισής τους είναι συντάξιμος, διότι καταβάλλονται εισφορές για τους αντίστοιχους κλάδους κύριας και επικουρικής σύνταξης. Επισημαίνεται ότι προκειμένου να υποβληθούν οι ΑΠΔ (Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις) και επειδή το πρόγραμμα του ΙΚΑ στο INTERNET δεν αναγνωρίζει την ειδική περίπτωση ασφάλισης των μαθητών, θα πρέπει να αναγράφονται ως αποδοχές στην ΑΠΔ το ήμισυ των πράγματι καταβαλλομένων ποσών, δηλαδή ακριβώς το ποσό εκείνο, στο οποίο υπολογίζονται οι εισφορές, δηλαδή 8,56€. Αυτό ακριβώς και θα αναφέρεται στην ΑΠΔ, προκειμένου να μην το απορρίψει το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα του ΙΚΑ. **Επίσης, όπου υπάρχουν Ταμεία Επικουρικής Ασφάλισης, επιβαρύνεται, άλλοτε ο εργοδότης και άλλοτε ο μαθητής. Θα πρέπει να γίνεται σχετική συνεννόηση με τα ως άνω Ταμεία.**
- Αναλυτικές οδηγίες για την εκκαθάριση των επιδοτήσεων από το Υπουργείο Παιδείας θα ενσωματωθούν στον Οδηγό με την ολοκλήρωση του Κανονιστικού Πλαισίου .
- Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία κάθε εργοδότης (του Ιδιωτικού και του Δημοσίου Τομέα) που απασχολεί πρακτικά ασκούμενους μαθητές υποχρεούται να υποβάλλει

ηλεκτρονικά στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας ΕΡΓΑΝΗ (ΣΕΠΕ-ΟΑΕΔ-ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) τον Πίνακα **Ε3.4: Αναγγελία έναρξης/μεταβολών Σύμβασης Μαθητείας**. Οι εργοδότες του Δημοσίου υποχρεούνται επιπλέον να καταχωρήσουν το απογραφικό δελτίο κάθε Ασκούμενου μαθητή στο Μητρώο Μισθοδοτούμενων Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα ανωτέρω έγγραφα τηρούνται στο αρχείο του ΕΠΑ.Λ. ούτως ώστε να είναι διαθέσιμα σε περίπτωση ελέγχου.

10. Βιβλιογραφία-Θεσμικό πλαίσιο

- Ν. 4186/2013 (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει)
- Ν. 4386/2016 (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει)
- ΚΥΑ 20405/373/5-5-2016 “Υλοποίηση της Πιλοτικής Τάξης Μαθητείας”(ΦΕΚ 1371 τ.Β’)
- ΥΑ Φ7/179513/Δ4/26-10-2016 «Οργάνωση και λειτουργία τμημάτων «Μεταλυκειακού έτους - τάξης μαθητείας» των αποφοίτων ΕΠΑ.Λ.» (ΦΕΚ 3529 τ.Β’)